

Textil- és ruhaipari szakmai fórum

Kutasi Csaba

A textil-, ruha- és textiltisztító ipari vállalkozásokat érintő témákban, 2015. május 20-án délelőtt tartott fórumon mintegy 30 fős hallgatóság vett részt. *Dr. Pataki Pál*, a TMTE elnöke megnyitójában hangsúlyozta, hogy a program sokféle témakör tárgyalását tűzte ki célul, azonban valamennyi meghatározza a vállalkozások mozgásterét a 2020-ig terjedő időszakban.

Az első előadást *dr. Kovács Ferenc* okl. adószakértő tartotta **Az elektronikus árukövető rendszer (EKÁER) tapasztalatai** címmel. Bevezetőjében elmondta, hogy az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszert (EKÁER) az adóelkerülők ellen hozták létre, a fekete- ill. szürkegazdaság elleni küzdelemben. Előnyt jelent az adóhatóság számára, hiszen az ÁFA-csalás már a helyszínen is feltérképezhető. A jogi háttér az 5/2015. (II. 27.) NGM, valamint az 51/2014 (XII.31.) NGM rendelet melléklete (a kockázatos termékekről) jelenti. Elhangzott, hogy ez év márciusától a rendelet racionalizálása megtörtént, az ÁFA-alanyok pontosítása megtörtént. A rendszerben az értékesítés kapott prioritást, az átvett áru hasznélvezője kerül előtérbe (bérmunka esetén az az irányadó, hogy értékesítésre nem kerül sor). Érdeklenség, hogy pontos cím hiányában a GPS koordináta is megfelel címzett azonosítóként.

EKÁER-köteles az, aki az Európai Unióból termékbeszerzést, vagy egyéb behozatalt hajt végre, vagy terméket belföldről az Európai Unió valamely országában értékesíti. Belföld-belföld viszonylatban csak a termékértékesítő, mint első ÁFA-alany a kötelezett. Az EU-ból érkező szállítmányoknál a határtól kötelező az EKÁER bejelentés, értékadatot csak a kockázatos termékeknel kell alkalmazni. A belföldről az EU-ba történő szállítás esetén a termékfuvarozás megkezdéséig kell bejelentést tenni. Külön szóba került az ún. belföldi láncértékesítés, ahol a termékértékesítő az első ÁFA-köteles. Egy feladó több telephelyes működése esetén eddig több EKÁER számot kellett igényelni, most júniustól egy szám elég, összegzett fuvar feltüntetéssel. A postai szolgáltatással (nemcsak a Magyar Posta, hanem DHL stb. útján) történő szállításnál nem kell az EKÁER kritériumok szerint eljárni. Végül a kockázati biztosítékról esett szó, amely az 51/2014 (XII.31.) NGM rendelet melléklete szerint, számos textilruházati termék esetében is

fennáll.

A második előadást **Európai együttműködések irányai és lehetőségei a H2020 NMBP¹ programjában (a korszerű anyagok és a nanotechnológiák, és a korszerű feldolgozóipar területein)** címmel *Mokry Zsuzsa*, a H2020 NMBP PC képviselője, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal munkatársa tartotta. Az EU2020 egy stratégiát testesít meg, a H2020 viszont végrehajtási program, mint a 2014–2020 közötti évekre kidolgozott 8. keretprogram része akciókkal, támogatásokkal. Ez azért lényeges, mert az Európai Unión belül a kutatás jó színvonalú, azonban az alkalmazás még kevésbé sikeres. A kiváló tudomány tehát adott, a társadalmi kihívások az éghajlati változásokra és a környezetvédelemre koncentrálnak, így a vezető ipari szerepet betöltő „kulcstechnológiák” képezték az előadás fő témáját. Egyre innovatívabb kis- és közepes vállalkozások kellene a növekedéshez, munkahelyteremtéshez – hangsúlyozta az előadó –, ezért az együttműködés és partnerség elsődleges fontosságú ahhoz, hogy a projektek megvalósításához erős ipari háttér álljon rendelkezésre. A textil- és textilruházati ipar tekintetében a projekt-konzorciumok keretében a magas részvételi arány lényeges.

A munkaprogram az EU platform és a szakértők közreműködésével jött létre. A speciális technikák, magas hozzáadott érték, biotechnológia alapú folyamatok kezelése jelentik a prioritást, amelyhez a magántőke és a bankok bevonása elengedhetetlen. A kis-és közepes vállalkozásoknak 2015-ben is lehet pályázniuk, szem előtt tartva a hatásorientáltságot. 2016–2017-ben a gazdasági növekedés, az új munkahelyek teremtése, a klíma- és energetikai célok megvalósítása, a tudáslapú technológiák nagyobb térnyerése lesz a meghatározó H2020 NMBP programban.

A **Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) pályázatai KKV-k részére – Pályázatok 2014-2020, célkeresztben a KKV fejlesztés „a 6 bő esztendő”** – c. előadást *Berecz Balázs*, a Magyar Pénzhiód Pályázattíró Kft. munkatársa tartotta. Először a pályázattíró oldaláról, a pályázat folyamatairól esett szó. Ezek: a pályázó ún. előminősítése, a fejlesztési szándék pontosítása, a projekt ill. pályázat előkészítése, a tulajdonképpeni pályázattírási, a támogatói szerződések megkötése, projekt megvalósítása, ellenőrzési feladatok, a bevállalás teljesülésének figyelése és ellenőrzése. Fontos tisztázandó kérdés a pályázati jogosultság, jelenleg főleg a termelők számára (iparági fókusz) nyílik lehetőség. Feltétel az ilyen irányú főtevékenység, a vállalkozás árbevételének legalább 50 %-a termelő, gyártó tevékenységből származzék, és a vállalkozás legalább három lezárt üzleti évvel rendelkezzen. Nagyon lényeges a pályázat tárgyánál az újdonságtartalom, az egyértelműen innovatív jelleg. Természetesen sokszor befolyásoló tényező a földrajzi elhelyezkedés, az, hogy melyik régióban

¹ NMBP: Nanotechnologies, Advanced Materials, Biotechnology and Advanced Manufacturing and Processing; Nanotechnológiák, korszerű anyagok, biotechnológia, ill. korszerű gyártás és feldolgozás.

működik a leendő pályázó. A nem-termelők (kereskedők, szolgáltatással foglalkozók) számára a szabad vállalkozási zónákban (SZVZ) nyílik pályázati lehetőség. Az EU-s projektek közismerten utófinanszírozással valósulnak meg, előleg csak akkor vehető igénybe, ha 6 hónapon belül garantált a megvalósulás.

Az új operatív programokat Brüsszel elfogadta, valószínűleg júniusban válnak ismertté a pályázati lehetőségek, júliustól van mód a beadásra. Az új eljárásoknál elektronikus beadásra lesz lehetőség, továbbá könnyebbé válik a fedezetadás. A GINOP 2015 évi fejlesztési kerete az 1173/2015. (III. 24.) Korm. (határozat a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programról) szerint a termelőkapacitás bővítés (hitellel kombináltan vagy anélkül) kerül a fókuszba, továbbá a munkahelyteremtő beruházások létrehozásának SZVZ-ben történő ösztönzése, ill. a beszállítói integrátorok támogatása a cél. Emellett az informatikai- és épületenergetikai, valamint a piaci megjelenést segítő projektekre lehet pályázni. Az előadó a proaktív gondolkodás fontosságát emelte ki zárszóként.

Hogyan segíti a vállalkozásokat a Növekedési Hítelprogram (NHP)? – erről *Vonnák Balázs*, az MNB pénzügyi rendszer elemzéséért felelős igazgatója, ügyvezetői tanácsadó beszélt. Ez a „monetáris politika” eszköze, amit a KKV-k válságból történő kilábalására hoztak létre. A hitelt egy kereskedelmi bank folyósítja, az MNB refinanszírozza. Az MNB 0 % kamattal nyújt forrást a hitelintézeteknek, amelyek 2,5 % kamattal nyújtják a hitelt. 2013 június és szeptember között 701 milliárd Ft, a 2013 október és 2015 decembere közötti időszakban eddig 694 milliárd Ft hitel került kihelyezésre, még kb. 800 milliárd Ft rendelkezésre áll. 2016 december végéig meghosszabbították az NHP igénybevételi lehetőségét, akár további keret megnyitásával is. Időközben a vállalatalapítási határidőt törölték, újonnan alakult vállalkozás is pályázhat. A felmérések szerint eddig 63 %-ban beruházási kölcsön igénybevételére, 26 %-ban forgóeszköz-finanszírozásra, 11 %-ban pedig EU-s támogatás előfinanszírozására ill. hitelkiváltásra használták az NHP-t, amely hosszú lejáratú, kiszámítható finanszírozást és megfelelő likviditást biztosít. A kisebb vállalkozások irányában történő hitelezés összességében hitelállomány csökkenést is eredményezett, továbbá új növekedési lehetőségeket nyitott meg és a térségek felzárkóztatásában sokat segített. A kapacitásbővítés érdekében további eszközök beszerzése és az ingatlan beruházás került előtérbe. A megkérdezettek döntő része arra a kérdésre, hogy „felvette-e volna hitelt, ha nincs az NPH-s lehetőség?”, egyértelműen nemmel válaszolt.

2015-től bevezették az NHP+ programot 500 milliárd Ft kerettel, amely egy belső szerződés az MNB és a hitelbankok között, és a közepes kockázatú, de még hitelképes vállalkozások számára nyújt lehetőséget. 500 millió Ft nyújtható hitelkönnyítéssel, 5 éves futamidővel, a kockázat felét az MNB átvállalja. Az NHP+ program keretében a hitelt azt is megkaphatja, akit korábban az NHP-be nem fogadtak be. A hitel 70 %-a beruházásra, 30 %-a forgóeszközre vehető igénybe, azonban hitelkiváltásra nem használható fel.

A rendezvény utolsó előadását *Szabó Rudolf* (SET projekt szakértő – TMTE) tartotta **Energiahatékonyság a textilipari üzemekben – A SET projekt² alkalmazása a hazai kis- és középvállalkozásoknál** címmel. Az előadó bevezetőjében a fosszilis energiák (szén, kőolaj, földgáz)

széndioxid-gáz kibocsátásról szolt (ami az üvegházhatás okozója és a globális felmelegedéshez vezet), ami az elmúlt 200 évben folyamatosan növekedett. A légekört károsító hatás a trópusi öserdők területének szűkülésével is fokozódik, miután a kisebb növényállomány a fotoszintézis során kevesebb széndioxidot tud feldolgozni. A gazdasági aktivitással párosuló, növekvő fajlagos elektromos energia felhasználás csökkentése is fontos feladat. Ezért egyre nagyobb hangsúly helyeződik a különböző megújuló energiákra (pl. szél-, víz-, geotermikus, fotoelektromos stb. technológiák), amelyeknél nincs káros gázkibocsátás.

A *Saving Energy in the Textile SMEs* (SET) elnevezésű európai uniós projektben hét ország (Belgium, Csehország, Magyarország, Németország, Olaszország, Portugália, Románia) vesz részt közel 50 vállalkozással. A hazai cégek közül az Albertfalvai Cérnázó Kft., az Orsó 95 Kft., a Csárda-Tex Kft., a Szegedi SZEFO Zrt., a Komáromi Lenáru-gyár, a Glovita Kesztyű Zrt. és a Tolnatext Bt. kapcsolódott be a SET-projektbe. A résztvevők a készülő energiahatékonysági eszközcsomaghoz bemenő adatokat szolgáltatnak (ezek titkosak), amelyeket a 2014-es árak alapján egy számítási módszerrel dolgoznak fel. A készülő táblázatrendszerben figyelmeztetésként kiemelésre kerülnek az energiákkal kapcsolatos túllépések, azaz mire vigyázzon az adott partner, hogy az összességében megkívánt 10 %-os csökkenés a SET-projekt során megvalósuljon.

Az EU célkitűzése az üvegházhatású gázok kibocsátásának 20 %-os csökkentése (1990-hez képest), a megújuló energiák arányának növelése – a teljes energiafelhasználáson belül – 20 %-kal, továbbá 20 % energiahatékonyság javítás (2030-ig 27 %-ra növelve). A „csak az csökkenthető, ami mérhető” irányelv a meghatározó, pl. a textipar többek között 40 %-ban elektromos energiát, 46 %-ban földgázt használ fel. Néhány példa:

- A szakágazat 8 bar nyomású préslevegő (sűrített levegő) igénye jelentős, ugyanakkor a felhasználásnál 2–3 bar nyomással jellemző a fogyasztás (1 barral kisebb nyomású préslevegő 10 %-os megtakarítást eredményez). Sajnos sok a szivárgási veszteség is, ami megfelelő tömítettséggel elkerülhető lenne.

- Rotor-fonásnál az energiaráfordítás országonként rendkívül változó mértékű, az összehasonlításban az ún. olajekvivalenciás számítás nyújt segítséget. Érdekes az a helyzet, hogy a kínaiak az USA-ban végeztetik a pamutfonást az olcsóbb energiaárak miatt.

- A szövődei optimális klímát biztosító relatív légnedvesség eléréséhez jelentős levegőcsere szükséges, ami tetemes energia-befektetéssel jár. Ennek drasztikus mérséklésére a szövőgépek hűtése az optimális megoldás, ezzel elkerülhető a teremben a levegőhőmérséklet nemkívánatos – a relatív légnedvességet csökkentő – emelkedése. Hasonlóan fontos energetikai kérdés a szövőgépek közvetlen hajtása, ill. pl. a bütykös mechanizmusoknál az ideális kenéstechnika elérése.

- A kikészítőiparra számos energiahatékonysági intézkedést dolgoztak ki, miután az előkészítés-fehértés, színezés, színnyomás, végkikészítés közismerten fokozott energiafogyasztó művelet sorokat jelent.

* * *

A több mint három órás fórum során számos közérdekű kérdés hangzott el az előadások után, az egyedibb problémafelvetésekre a szünetben is készséggel válaszoltak az előadók.

² SET: Save Energy in Textiles SMEs, azaz a textilipari kis- és középvállalatok energiahatékonyságának növelését célzó program.